

ประสบการณ์เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง “นายอำเภอ”

นักปกครองในตำแหน่งนายอำเภอ มีบทบาทภารกิจหน้าที่ที่สำคัญในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับราษฎรในพื้นที่ กระผมในฐานะที่เคยดำรงตำแหน่งนายอำเภอมาเป็นเวลา ๑๐ ปีเศษ เคยได้รับรางวัลนายอำเภอดีเด่น “แหวนเพชร” จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งแรก ปี ๒๕๔๒ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นนายอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง และครั้งที่สอง ปี ๒๕๔๖ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นนายอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จึงขอนำเสนอส่วนหนึ่งของประสบการณ์การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่สำคัญ อันอาจจะก่อให้เกิดประโยชน์ให้กับนักปกครองรุ่นต่อไป

● Mode การแก้ไขปัญหาเสพติด

เป็นที่ทราบกันดีว่าปัญหาสังคมที่สำคัญของประเทศ เป็นปัญหาที่ยืดเยื้อ ยาวนาน ป้อนทำลายเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ คือ **ปัญหาเสพติด** การแก้ไขปัญหา มีหลากหลายวิธีคิด หลากหลายวิธีการทำงาน เรียกได้ว่า “ไม่มีสูตรสำเร็จ” กระผมได้เกาะติดปัญหาและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเสพติดมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่ครั้งดำรงตำแหน่งนายอำเภอ เคยรณรงค์ร่วมกันแก้ไขปัญหาพร้อมกับข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรภาคเอกชน และราษฎรในพื้นที่ เป็นที่พึงพอใจของประชาชนในอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

การแก้ไขปัญหาเสพติด

๑) “**สร้างชุมชนเข้มแข็ง**” อำเภอจะต้องเป็นผู้จุดประกาย ขยายความคิด ติดอาวุธทางปัญญา กับทุกส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และประชาชนร่วมด้วยช่วยกัน ให้ตระหนักถึงปัญหาและร่วมมือกันอย่างจริงจัง

๒) “**มังกรต่างถิ่น ไม่สู้งูดินถิ่นนี้**” ปัญหาทุกปัญหาไม่มีใครรู้ดีเท่าชาวบ้านในพื้นที่ โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้น การแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน จะประสบผลสำเร็จได้ต้องทำให้ทุกคนในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วม

๓) “**จุดแตกหักอยู่ที่หมู่บ้าน**” การแก้ไขปัญหาเสพติดของอำเภอเน้นการสร้างหมู่บ้านให้เข้มแข็ง โดยดำเนินการคลอบคลุมในทุกพื้นที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน ผู้นำท้องถิ่น/ท้องที่ ต้องรู้และเข้าใจปัญหา ที่สำคัญทุกคนต้องมีข้อมูลรายชื่อผู้ค้า ผู้เสพ และกลุ่มเสี่ยง ในพื้นที่ของตนเอง ต้องเกาะติดปัญหาและติดตามอย่างใกล้ชิดทุกเดือน

๔) **มาตรการการปราบปรามต้องเด็ดขาด** ตำรวจเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบในมาตรการปราบปราม โดยดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับผู้ค้า/ผู้เสพ ในพื้นที่ และนายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะต้องเอาจริงเอาจังกับมาตรการปราบปรามโดยทำงานแบบคู่ขนาน

๕) มาตรการการบำบัดรักษาต้องเข้มข้น สาธารณสุขอำเภอเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบใน มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ดำเนินการอย่างเข้มข้นในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และนำเข้าสู่ กระบวนการสมัครใจบำบัด โดยมีกองร้อยอาสารักษาดินแดนดำเนินการอบรมผู้เสพ กลุ่มเสี่ยง เพื่อ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง

๖) มาตรการแจก “ใบเหลือง/ใบแดง” โดยให้อำเภอมีการกำหนดมาตรการทางการบริหาร

- กรณีที่ลูกของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตร กำนัน ลูกของสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีพฤติกรรมขายหรือเสพยาเสพติด ต้องแจ้งให้ นายอำเภอทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข หากไม่แจ้งให้ทราบแล้วถูกเจ้าหน้าที่ตรวจพบและถูกจับกุม จะถือว่า กพร่องในหน้าที่จะใช้มาตรการแจก “ใบแดง” โดยขอให้ลาออกหรือเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้สั่ง ให้พ้นจากตำแหน่ง

- กรณีที่ถ้ามีคนในหมู่บ้านถูกจับซื้อขายหรือเสพยาเสพติด โดยถูกจับในหมู่บ้าน และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ทราบหรือไม่เคยมีการแจ้งข้อมูล อำเภอจะมีการแจก “ใบเหลือง” เพื่อเป็น การส่งสัญญาณให้เห็นว่าหมู่บ้านของตนเองอ่อนแอ และกระตุ้นเตือนให้หมู่บ้านกำหนดมาตรการในการ แก้ไขปัญหาด้วยพลังของชุมชนเอง

๗) “การแก้ไขปัญหา ไม่มีสูตรสำเร็จ” หมู่บ้านชุมชนต้องคิดและหาวิธีการหยุดยั้งปัญหา ยาเสพติดด้วยพลังของหมู่บ้านชุมชน เอง เช่น ออกกฎ-กติกา มีมาตรการเฝ้าระวัง รวมถึง การใช้กระบวนการชุมชน บำบัด

๘) “คืนคนดีสู่สังคม” อำเภอจัดให้มีการประชาคมหมู่บ้าน โดยมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภา อบต. คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) หัวหน้าคุ้ม/หมวด ชุติรักษาความปลอดภัยประจำหมู่บ้าน (ชรบ.) อปพร. เป็นแกนนำ และมีชาวบ้านเข้าร่วม นำเสนอผู้ที่มี พฤติกรรมเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือเคยมีพฤติกรรมขาย-เสพยาเสพติด เพื่อเข้าสู่โครงการฯ เข้ารับฟังการ บรรยายธรรมจากพระคุณเจ้า รับนโยบายและการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดจากนายอำเภอ ทีมวิทยากร อำเภอ ตำรวจ และสาธารณสุข นำเข้าเยี่ยมภายในเรือนจำ เพื่อให้เกิดความสำนึก และเห็นสภาพภายใน เรือนจำที่อยู่อย่างลำบากและขาดอิสรภาพ

๙) “ตอกตะปูปิดฝาโลง” จัดให้มีการประเมินผลการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดโดยการจัดทำ ประชาคม มีผู้นำและราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชน เข้าร่วมและเป็นผู้ประเมิน หากพบว่า หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้าน เข้มแข็ง สามารถเอาชนะปัญหาเสพยาเสพติดแล้ว ให้รายงานอำเภอทราบต่อไป

- อำเภอมอบแผ่นป้าย “หมู่บ้านเข้มแข็ง เอาชนะปัญหาเสพยาเสพติด” โดยสี ภาพถ่ายของนายอำเภอกับกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน บนแผ่นป้าย เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ ใครทำดียกให้เด่นเป็น ตัวอย่างและแข่งขันกันทำความดี

- **Modle ศูนย์ดำรงธรรม**

เราต้องยอมรับว่า ในยุคโลกไร้พรมแดน นั้น “ความลับไม่มีในโลก” ประชาชนต้องการการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ปัญหาทุกอย่างต้องตอบคำถามชาวบ้านได้ เราต้องยอมรับว่าในยุคปัจจุบันไม่สามารถปิดกั้นและห้ามประชาชนร้องเรียนเรื่องต่างๆ ได้เพราะช่องทางการร้องเรียนมีมากมาย ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หากเราทำงานเอาแต่ตั้งรับ รอให้เกิดปัญหา มีเรื่องร้องเรียนก่อนแล้วค่อยแก้ไข โดยเฉพาะมีเรื่องร้องเรียนไปส่วนกลางมากเท่าใด เป็นตัวชี้วัดให้เห็นว่า ข้าราชการขาดประสิทธิภาพ ทำงานใส่เกียร์ว่าง ไม่สนใจความทุกข์ยากของประชาชน เรามาทำงานเชิงรุก ไม่ดีกว่าหรือ กันไว้ดีกว่าแก้ ต้องให้อำเภอเป็นที่พึ่ง เป็นที่ยอมรับของประชาชนให้ได้

เป็นที่ทราบดีว่า ช่องทางการร้องเรียน ช่องทางการร้องขอความธรรม และช่องทางการแจ้งข้อมูล เบาะแสมีมากมาย อำเภอจะต้องทำงานในเชิงรุก เมื่อรับเรื่องแล้วจะดำเนินการโดยรวดเร็ว ทันใจ โดยไม่คำนึงว่าจดหมายหรือเรื่องร้องเรียนดังกล่าวจะลงชื่อจริงหรือไม่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและลดความวิตกกังวลกับประชาชน โดยใช้หลักและวิธีการทำงาน “รวดเร็ว ทันใจ เรียบง่าย ใช้คลองไม่ต้องรอง ไม่มีผลประโยชน์”

- **ชุดปฏิบัติการทำทันที (ททท.)**

เรื่องบางเรื่องที่อยู่ร้องแจ้งข้อมูล เบาะแส ซึ่งมีความต้องการให้แก้ไขปัญหาโดยฉับพลันทันที เช่น ปัญหาแก๊งค์วัยรุ่น มั่วสุมเสพยาเสพติด การเล่นเกมพนัน การลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อำเภอได้จัดให้มีชุด ททท. หรือ ชุดทำทันที เพื่อเข้าไปแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน หรือใช้วิธีการประสานทางโทรศัพท์ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปแก้ไขปัญหาโดยทันที การปฏิบัติการของชุด ททท. นอกจากจะเป็นการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยรวดเร็ว ฉับพลันทันที แล้ว ยังบังเกิดผลทางจิตวิทยาให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา ต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาของอำเภอ ในการมุ่งมั่นที่จะแก้ไขจัดปัญหาความเดือดร้อน การไม่ได้รับความเป็นธรรมของประชาชนได้เป็นอย่างดี แม้ว่าบางปัญหาอาจต้องใช้เวลาในการแก้ไข แต่หากอำเภอมีการปฏิบัติการแบบฉับพลันทันที จะเป็นที่ยอมรับจากประชาชนว่าปัญหาความเดือดร้อน การไม่ได้รับความเป็นธรรม จะได้รับการแก้ไขอย่างแน่นอน

- **การให้บริการประชาชน**

การให้บริการประชาชนเป็นภารกิจหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของนายอำเภอ นายอำเภอจะต้องกระตุ้นปลุกเร้าให้ข้าราชการทุกระดับปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (อย่าคัดคินา เจ้าขุนมูลนาย) และใส่ใจการให้บริการประชาชน การให้บริการต้อง ไม่วางท่า หน้าไม่จอ รอไม่นาน บริการดี วจีไพเราะ และหากพบเจ้าหน้าที่บริการแบบ วางท่า หน้าจอ รอนาน งานช้า ต่ำช้า ให้แจ้งนายอำเภอทันที ซึ่งการสร้างกระแสการปฏิบัติงานดังกล่าว จะทำให้นายอำเภอเป็นที่รักและเป็นขวัญใจของชาวบ้านอย่างแน่นอน